

Strateji-Yaklaşım

Strateji kavramının eğitim bilimi literatüründe ondokuzuncu yüzyılın sonlarından itibaren kullanılmaya başlanması, bu kavramın sürecin hangi aşamasında yer alması gerektiği konusunda değişik görüşlerin gelişmesine yol açmıştır. Strateji etimolojik açıdan incelendiğinde Eski Yunan'da kullanılan bir sözcük olarak karşımıza çıkar. "Strato" (ordu) ve "ago" (gütme) sözcüklerinin bileşiminden oluşmuş ve dilimize Fransızca'dan geçmiştir. Temelde askeri anlamda kullanılmış ve ordu yönetmeyi ifade etmiştir. Gündelik yaşamda ise önceden belirlenmiş "bir amaca ulaşmak için tutulan yol" anlamına gelmektedir.

"Yol"sözcüğü kavramın çok değişik biçimlerde algılanmasına neden olmaktadır. Yöntemle aynı anlama gelmesinin ötesinde bu kavram bir başka açıdan "yaklaşım" kavramının da çağrıştırmaktadır. Kavramın derinlerine inildiğinde ise bir öğrenme öğretme sürecinde öğretmenin daha etkili nitelikte bir öğretim hizmeti sunabilmesi için dikkat toplama, güdüleme, değerlendirme gibi etkenler konularında alması gereken önlemler olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu araştırmada strateji "alınması gereken önlemler doğrultusunda bir yol izleme" olarak değerlendirilmektedir.

Strateji kavramı bağımsız ve genel anlamında kullanıldığı takdirde yaklaşım anlamına gelebilir. Fakat isim tamlaması durumuna getirildiğinde bir anlam farklılaşması olmakta ve yukarıda belirtilen önlemler doğrultusunda bir yol izlemeye yaklaşmaktadır. Sözcüğün en çok kullanıldığı alan olan askerlikle ilgili bir örnek bu konuya açıklık getirebilir. Örneğin strateji tek başına ele alındığında bir ulusun ya da uluslar arası bir topluluğun, barış ve savaşta benimsenen politikalara en fazla desteği vermek amacıyla politik, ekonomik, psikolojik ve askeri güçleri bir arada kullanma yaklaşımı olarak değerlendirilmektedir. Oysa stratejik planlama, stratejik bir silah, stratejik bölge olarak değerlendirildiğinde planlama, stratejik bir silah, stratejik bölge olarak değerlendirildiğinde ise askeri bir görüş açısının önemini belirten, savaşı doğrudan doğruya ilgilendiren durumlarda yapılabilecek etkinlikler vurgulanmaktadır.

Taktik öğrencinin özel bir öğrenme ortamındaki gözle görülebilir etkinliği olarak tanımlanmaktadır. Bu yönüyle bir strateji bileşeni olan taktikler stratejilere oranla daha somut davranış ifadeleriyle yüklüdür. Nitekim "öğrenme stratejisi, öğrenme taktiklerinin daha yüksek düzeyidir ve taktikler öğrencilerin belirli etkinliklerini, stratejiler ise daha genel bir bakış açısının ve planı ifade etmektedir". Benzer bir ayırım da Snowman tarafından yapılmaktadır. Snowman'a göre "strateji bir öğrenme göreviyle ilgili olarak genel bir planın formüle edilmesi, taktikler ise stratejinin kapsamında olan daha özel becerilerdir". Strateji ve taktikler gerçekte yöntemin

birer bileşenidir. Bir örnek sunmak bir taktik olarak değerlendirilirken, örneği sunarken izlenen yol ve alınan önlemler strateji içine girer Özetle., " bir öğrenme sorununa bir ya da daha fazla öğrenme taktığının oluşturduğu bir öğrenme stratejisi uygulanabilir" .İster öğrenme süreci isterse öğretme süreci olsun ikisi de önce kuramsal çabayla başlar. Kuramsal yapının temelini kural, yasa ve ilkeler sağlamıştır. Öğrenme-öğretme yöntemleri bu kavramlardan hareketle biçimlenir. Teknik ve modeller de yöntemin uygulanmasına yardımcı olur. Strateji, taktik ve stiller ise yöntem, teknik ve modellerin geliştirilmesine kaynaklık eder.

Öğrenme Stratejileri

Son zamanlarda gerçekleştirilen araştırmaların bir taraması yapıldığında, "çabaların öğrenme-öğretme sürecine etkin olarak katılan öğrencinin rolü üzerine odaklaştığı görülmektedir" .

Öğrenme stratejilerine olan ilgi, öğrenmedeki bakış açısını "davranışçı yaklaşımdan bilişsel yaklaşıma doğru yönelmiştir" (Demirel, 1994, s: 53). Nitekim, öğrenme stratejileri bir yerde öğrencilerin "öğrenme anında gösterdiği ve kodlama sürecinin etkilemesi beklenen davranış ya da düşüncelerdir"

Biliş ve eğitim psikolojisi ile ilgili son araştırmalar, öğrenme konusundaki bilgileri daha da zenginleştirmiştir. Araştırmacılar "okulda öğrenilenlerin niteliğini yükseltebilmek için öğrenciler tarafından kullanılabilen, öğretmenlerce de öğretilebilen bazı zihinsel işlemleri içeren özel teknikleri" diğer bir deyişle öğrenme stratejilerinin oluşturmuşlardır.

Öğrenme stratejilerinin bir düşünce ve davranış örüntüsü ya da zihinsel işlemleri içeren özel teknikler olarak ele alınırken bazı araştırmacılar da bu kavramı bir tür plan olarak değerlendirmektedirler. Örneğin Derry ve Murph'ye göre "Öğrenme stratejileri öncelikle bir tür plandır. Öte yandan bazı öğrenme becerilerinin ya da taktiklerinin bilgisinin gerekli kılar" Bu; bölüme göz atma, bir bölümün yapısını kavrama ve ezberleme gibi değişik öğrenme stratejilerinin uygulama yeteneği, aynı zamanda belirli tip öğrenmelerin ne zaman kullanılıp kullanılmayacağına ilişkin bilgileri de gerektirir. Bu nedenle stratejiler içten gelen bilgidен çok, uygulanabilir bilgiyi yaratmak amacıyla belirlenmelidir. Nitekim Weinstein ve Mayer'e göre, öğrenme- öğretme süreci aşağıdaki sorulara yanıt arar

- i.Öğretmen ne biliyor ? (Öğretmen özellikleri)
- ii.Öğretmen öğretim sırasında ne yapıyor? (Öğretim stratejileri)
- iii.Öğrenci ne biliyor? (Öğrenci özellikleri)
- iv.Öğrenci öğrenirken ne yapıyor? (Öğrenme stratejileri)
- v.Öğrenci bilgiyi nasıl işliyor? (Kodlama süreci)
- vi: Ne öğreniliyor? (Öğrenme çıktısı)
- vii.Öğrenilenler nasıl değerlendiriliyor? (Edim)

Öğrenme stratejilerine yüklenen farklı anlamlar,, bu kavramın kapsamının genişliğinin ifade etmekle birlikte, öğrenme stratejileri konusunda herhangi bir görüş birliğine varılamadığının da göstermektedir.

Bu alanda çalışan pek çok araştırmacı bilişsel stratejilerle öğrenme stratejileriyle açıklanabilmektedir". Nitekim günümüzde gözde olan öğrenme kuramlarına göre, bir bilişsel ya da öğrenme stratejisi öğrencilerin dikkat, zamanlama, anımsama ve düşünme yollarının seçen ve değiştiren bir kontrol sürecidir. Bu doğrultuda sözkonusu "öğrenme stratejileri uzun süreli bellekteki yetenekler olarak kazanıldığı ve hazırlandığı ölçüde öğrencinin zihinsel edimine önemli katkı sağlayabilir" Mayer'e göre öğrenme stratejileri, öğrencilerin bilgiyi işleme biçimini etkilemeyi amaçlayan davranışlardır. Bu aşamada öğrenciler bilgiyi nasıl işleyeceklerine kendileri karar vermekte ve etkin olarak bunun yerine getirmektedirler.

Buraya kadar bilişsel stratejiler ile öğrenme stratejilerinin belirgin bir biçimde sınıflamayan Gagne daha sonraki çalışmalarında bu ayırımı belirginleştirmiştir. Driscoll'la birlikte yaptığı bir çalışmada farkın bakış açısının edim çıktısından, öğrencilerin bu çıktıları nasıl sağladığına kaydırıldığı zaman ancak belirlenebileceğinin görmüşlerdir. Nitekim bilişsel strateiler, "öğrencinin kendi bilişsel ya da öğrenme stratejisi öğrencilerin dikkat, zamanlama, anımsama ve düşünme yollarının seçen ve değiştiren bir kontrol sürecidir. Bu doğrultuda sözkonusu "öğrenme stratejileri uzun süreli bellekteki yetenekler olarak kazanıldığı ve hazırlandığı ölçüde öğrencinin zihinsel edimine önemli katkı sağlayabilir" Mayer'e göre öğrenme stratejileri, öğrencilerin bilgiyi işleme biçimini etkilemeyi amaçlayan davranışlardır. Bu aşamada öğrenciler bilgiyi nasıl işleyeceklerine kendileri karar vermekte ve etkin olarak bunun yerine getirmektedirler.

i. Dikkat stratejilerinde hedef öğrenecek bireyin öğrenilecek konu üzerinde yoğunlaşmasıdır. Bu stratejinin kapsadığı taktikler, öğrenilecek noktaların farkına varma, dikkati yoğunlaştırma ve önemli noktaların altını çizmedir.

ii. Devir stratejilerinde hedef öğrenme süresince öğrencinin sunulan materyali etkin olarak ezberle söylemesinin ve isimlendirmesinin ifade etmektedir. Bu stratejinin taktikleri; materyali sesli olarak tekrar etme, materyali kopyalama metinde yazıldığı gibi seçilmiş notlar alma, önemli bölümlerin altının çizmedir.

iii. Elaborasyon stratejilerinde hedef, öğrencinin verilen bilgiyi aynen almanın ötesinde bellekte varolan bilgiyle bütünleştirerek anlam kazandırmayı ve buna bağlı olarak anlamlı öğrenmeyi ifade etmektedir. Bu stratejinin taktikleri, materyali çağrıştıracak olan zihinsel imgeler biçimlendirme, daha önceki bilgileriyle bütünleştirerek yorumlama, kendi cümleleriyle özetleme, materyal üzerinde yorumlayarak not almadır.

iv. Örgütlenme stratejilerinde hedef, çalışan belleğe uzanmış olan bilginin içindeki fikirler arasında ilişkiler kurmasına yardım eder. Bu stratejinin taktikleri ise nitelikleri

benzer olan öğeleri gruplama, bir bütünün önemli parçalarına ayırma, bir metnin içindeki ana ve destekleyici fikirleri bulma ve bunlar arasında ilişki kurmadır.

v. Anlamayı izleme-yönetme stratejileri'ndeki hedef ise bir yerde öğrenmeyi nasıl öğrenmesi gerektiğinin ortaya komaktır. Bu stratejilerinin temel taktikleri ise kendi kendine bilgi düzenleme, kendi kendine soru sorma ve yanıtlama, öğrenme amaçlarının belirleme, hata düzeltme ve gerekirse strateji değiştirmektir.

Özetle bilişi yönetme; bireyin kendi öğrenme sistemi hakkındaki bilgisi ve öğrenme sistemine giren bilgi üzerinde nasıl bir eylemde bulunulacağı ile ilgili verilen kararlardır. Wittrock ise öğrenme stratejilerini; "bireyin öğrenme sırasında duyularına gelen uyarımları kısa ve uzun süreli belleğe transfer etmesinin ve uzun süreli belleğe işleminin sağlayan teknikler" olarak ele almıştır.

Başarılı bir öğrenci mutlaka her durumda doğru işlemleri bulan ve uygulayan bir kişi olmayabilir. Gerçekte başarılı kabul edilen bir öğrenci özel durumların gereklerine uygun biçimde seçim yapabilen ve esnek olarak farklı durumlara aktarabilen bir stratejiler dizisi geliştirendir. Bunu yapmak için, eğer yatığı iş etkisiz gibi görünüyorsa uygun kararları verebilmek ve seçimlerinin değiştirebilmek için yaptıklarının ve öğrenme stillerinin bilincinde olmaya, bundan ötürü de öğrenmelerinin izleme-yönetmeye gereksinim duyar. Nitekim "başarılı öğrenciler genelde kendi öğrenme stillerinin karmaşıklığının iyi yönlendiren, öğrenme için gerekenleri kavrayan ve öğrenme stillerine uygun olarak bir stratejiler dizisi geliştirebilenlerdir". Öğrenme stratejileri bir yandan "öğrencilerin daha iyi öğrenmelerinin sağlarken, diğer yandan öğrencilerin çalışmaya ayırdıkları süreyi de azaltmaktadır

Bu grup içinde ele alınacak kuramlar, öğrenme kuramlarının bulgularından öğretim sürecine yansıyan boyutlarının ortaya koymayı, tanımlamayı ve açıklamayı hedeflemişlerdir. Öğretim kuramları başlangıçta genelde tutarlı ve anlamlı yaşantılara etkin anlamda yer veren bir öğretim anlayışında öğrenmenin gerçekleştirilmesine önem verecek biçimde oluşturulmuştur. Bu hareketin ilk öncüsü ise Hilgard'tır. Aşağıda öğrenmenin gerçekleştirilebilmesi için öğretimde dikkat edilmesi gereken noktalar belirtilmiştir Bu tür kuramlarda öğretim durumları ve öğretim ürünleri bire bağımsız değişkendir. Öğretim durumları önceden hedeflenen öğretim ürünlerine göre düzenlendiğinde hangi öğretim yönteminin kullanılması gerektiği belirlenebilir. Bu yönüyle bakıldığında kuralcı öğretim kuramları amaç merkezlidir. Amaçlara bağımlı çalışma, öğretim kuramları amaç merkezlidir. Amaçlara bağımlı çalışma, öğretim sürecinin kuralcı yapıya sokmakta ve öğreticinin yapacaklarının aşama aşama açık bir biçimde belirlemeye götürmektedir.

Günümüzde ister açıklayıcı ister kuralcı olsun tüm öğretim kuramları, öğrenme kuramlarından yola çıkılarak oluşturulmaktadır. Fakat açıklayıcı öğretim kuramlarının oluşumuna göz atıldığında Şekil 9'da görüldüğü gibi bir açıklık yoktur. Diğer bir deyişle öğrenme kuramlarının getirdiği açıklamalar, doğrudan yöntemler yoluyla açıklayıcı öğretim kuramlarına temel oluşturmaktadır. Kuralcı öğretim kuramlarının

temel hedefi öğrenme kuramlarının değişik araştırma sonuçlarıyla yorumlamak değildir. bundan öte, "öğretime ilişkin olarak daha ayrıntıya girip modelleştirmekte ve denenmiş model uygulamalarının değerlendirilerek tekrar öğretim kuramlarına yansıtılarak kurallaştırmaktadır"

Açıklayıcı öğretim kuramlarından kuralcı öğretim kuramlarına geçişi sağlayan ilk kuramcı Gagne olmuştur. Gagne ve Briggs'in bilgi işleme kuramı aynı zamanda "öğrenme açısından davranışçı çabayla başlayan fakat zaman içinde bilişsel alana yönelen yeni bir davranışçı çabanın bir ürünü olarak görülmektedir. En genel anlamıyla "öğretim stratejileri öğrencinin öğrenmesi çerçevesinde, öğretim sürecindeki tüm çıktılarının denetlenmesi için alınması gereken önlemlerin tümüdür" (Varış, 1981, s:17).

Reigeluth ve Merrill (1987) birlikte yaptıkları bir çalışmada öğretim stratejilerinin "düzenleme, ileti ve yöneltme stratejileri olmak üzere üç grupta toparlamışlardır" Düzenleme stratejileri, öğretim etkinliklerinin tasarlanmasında kullanılan karar süreçleridir. Öğrenciye sunulacak gösterimin tipi ve sırası, içerikte yer alan konular, bu konuların yapılandırılması ve sıralanması, uygulama tipi, geribildirim tipi, sunumun doğası gibi kararlar bu tür stratejilerin içinde değerlendirilir.

Düzenleme stratejileri Öge Sunum ve Açıklama kuramlarında söz edilen makro ve mikro öğretim stratejileri olarak kendi içinde ikiye ayrılır. Mikro stratejilerin içinde değerlendirilir.

Düzenleme stratejileri Öge Sunum ve Açıklama kuramlarında söz edilen makro ve mikro öğretim stratejileri olarak kendi içinde ikiye ayrılır. Mikro stratejiler bir açıdan sunuş stratejileri olarak kabul edilebilir. Çünkü ayrıntılarla uğraşmaktadır. "Makro stratejiler ise sunum öncesi alınacak önlemlerle ilgilidir" (Merrill 1983, s: 397) ve "ne, nasıl sıralanmalı sorularına yanıt vermelidir" (Diğer bir deyişle, makro stratejiler "ne öğretelim", mikro stratejiler ise "nasıl öğretelim" sorusuna yanıt aramaktadır. Bui ayrım bir açıdan öğretme (teaching) ve öğretim (instruction) stratejileri arasındaki farklılığı vurgulamaktadır.

İleti stratejileri ise bilginin öğrenciye aktarılmasını etkileyen kararlar demetinden oluşur. Ağırlıklı olarak öğrenme etkinliklerinin sunumunda kullanılacak öğretim araçlarının seçimine etki eder.

Yöneltme stratejileri ise bireyin öğrenme etkinliklerine katılmasına yardım etme yönteminin belirleyen karar süreçlerinden oluşur. Bu stratejiler güdüleme tekniklerini, bireyselleştirme şemalarının kaynak bulma ve diğer uygulama etkinliklerinin kapsamaktadır.

Leshin ve arkadaşları ise öğretim stratejilerini öğretimin planlanması bağlamında ele almışlardır. Belleme, Becerileri Uygulama, İlişkileri Anlama ve Üst Düzey Beceriler Kazanmayı dört strateji bileşeni olarak kabul eden Leshin ve arkadaşları stratejilerin de alt unsurlarına inerek taktikleri kalıp, ilişkisel ve zenginleştirici olarak gruplandırmışlardır.

Öğrenme Stratejileri- Öğretim Stratejileri Etkileşimi

Bir eğitim sisteminde öğrenme ve öğretme nasıl bir madalyonun ayrılmaz iki yüzünün oluşturuyorsa, öğrenme stratejileriyle öğretim stratejileri için de durum aynıdır. Bir öğretici daha etkili bir öğretim hizmeti sunmak istiyorsa öncelikle kendisinin, öğrenme stratejilerine ne düzeyde sahip olduğunun bilmesi gerekir. Ancak öğreticinin kendine ilişkin belirli bir öğrenme strateji ve stil yaklaşımına sahip olması; bildiklerinin daha verimli ve etkili biçimde öğrenciye aktarması için zorunlu olmasına karşın tek başına yeterli olmayan bir koşuldur.

Bunun dışında "öğreticinin öğrenme stratejileriyle ilgili bilgi v deneyimlerinin fazlalığı, öğrencisinin daha iyi tanınmasının sağlayacak ve öğretim planlarken öğrencisinin öğrenme özgeçmişlerinin daha nitelikli belirleyebilecektir" (Leshin ve diğerleri, 1992, s: 231). Özellikle kendisine ve öğrencilerine ilişkin öğrenme stratejilerinin daha iyi belirleyebilen bir öğretici, öğrencisinin yaratıcı nitelik ki üst düzey düşünme becerilerinin geliştirebilecektir. Böylece başarılı ve etkili bir öğretici olma yönünde oldukça önemli bir yol kat edecektir. Bu yolu başarılı bir biçimde tamamlayabilmesinin koşulu ise; öğreticinin öğretim stratejilerini etkili bir biçimde kullanabilmesine bağlıdır.

Eğitim kurumlarında öğrencilerin öğrenme ve ders çalışma davranışları konusunda en etkili yardımı alabilecekleri kişiler öğretmenlerdir Ancak öğretmenlerin bu konudaki eksiklikleri böylesi bir yardımı vermelerinin engellemektedir ve "öğrencilere çalışma yolları göstermekten çok, derslerine daha fazla çalışmalarının içeren çeşitli öğütler vermektedirler" (Özer, 1992, s: 3) Bunun için öğretmenlerin öğrenme stratejilerinin öğretimi konusunu da içermek üzere genelde kendilerine uygun öğretim strateji ve taktikleri geliştirebilmesi gerekmektedir.

Doğal olarak öğrenme-öğretme süreci bir iletişim sürecidir. Bu nedenle aralarında karşılıklı bir etkileşim söz konusudur. Klasik iletişim modellerinde kaynak; öğretici, alıcı ise öğrenendir. İletinin içerik ve kanalın da yöntem olduğu düşünülürse bu tür iletişim süreçlerinde oluşan geribildirim çok kuralcıdır. Oysa çağdaş iletişim modellerinde öğretici ne öğrenenin hem kaynak hem de alıcı olduğu belirtilmektedir. Ancak böyle bir tasarımda öğreten ile öğrenen arasında tutarlı bir etkileşimden söz edilebilir.

Buradan hareketle etkili bir öğretici başarılı olmak için her şeyden önce nasıl öğrendiğinin bilmeli, daha sonra ise nasıl öğretebileceğinin belirlemelidir. Bu çerçevede ele alınması gereken önemli bir boyut olan strateji öğretimim öğretmenlerin görevleri arasına girmektedir. Öğrenme-öğretme sürecine ilişkin olarak ortaya çıkan edimin geliştirilmesinde strateji öğretiminin etkisi yapılan araştırmalarda incelenmiş ve oldukça önemli olduğu ortaya çıkmıştır (Stevens, 1988) Buna bağlı olarak da stratejilerin analizi ve bunların hangilerinin öğretilmesi gerektiğine ilişkin bir takım kararlar verilmesi gereklidir. Özellikle öğrenme

stratejileri ile öğretim stratejileri arasındaki bu etkileşim verilecek kararı yönlendirmesi açısından oldukça önemlidir.

Proje Tabanlı Öğrenme Yaklaşımı

Günümüzde hayatımızın her bir parçasında teknolojik gelişmeler sonucunda hızlı bir gelişim ve değişim yaşamaktayız. Hayatımızdaki bu gelişim ve değişim hayata bakış açımızı ve hayattan beklentilerimizin farklı olmasına neden olmaktadır. Aynı şekilde bireyin yeterlilik ve okul hayatı sonucunda elde ettiği sonuçlarda önem kazanmaya başlamıştır. Çağdaş eğitimin amacı bu doğrultuda değişmeye başlamış ve öğrenciye bilgiyi hazır bir kaynaktan sunmak yerine bireylere bilgiye ulaşma yollarının öğretilmesi gerekmektedir. Bu, üst düzey zihinsel faaliyetler sonrasında gerçekleşebilir.

Proje tabanlı öğrenme yaklaşımı ile öğrencilerin hayatta karşılaşılabilecekleri sorunları çözmeleri beklenmektedir. Bu yöntem ile öğrencilerin problem çözme becerilerinin ve özgüvenlerinin artırılması, karar verme, araştırma yapma ve okul motivasyonunun yükseltilmesi sağlanabilmektedir. Bu zihinsel süreçler sonrasında öğrencinin okul başarısının da artması, okulu ve okulda öğrendiği bilgileri daha kolay kabul edebileceği beklenmektedir.

Problem çözme becerileri artmış bireylerin okulda kazandıkları bilgileri günlük hayata aktarmaları, her gün karşılaşılabilecekleri sorunlara çözümler üretebilmeleri sadece kendi hayatlarını daha kolaylaştırmaz ülkenin geleceği için de bir umut ışığı olacaktır.

Proje tabanlı öğrenme ayrıca öğrencilere belirlenen zamanda çalışma imkânı vererek bağımsız çalışabilme becerisi, sorumluluk duygularının artması, yaratıcılık, sorunlara karşı çok yönlü yaklaşabilme ve sonuçta gerçekçi ürünler ortaya koyabilmelerini sağlar.

Problemlere Dayalı Öğrenme

Öğretmenin ders anlatımı yaptığı klasik öğrenme ortamlarından farklı olarak da küçük grup tartışmaları şeklinde yapılan PDÖ, öğrenciye öğrenmesinden sorumlu olma becerisini aşılar. Probleme dayalı öğretimle yapılan derslerde öğrenciler sınıf arkadaşları ile beraber, karmaşık ve özgün problemleri çözmeye çalışırlar. Çözölmeye çalışılan problemler, bir yandan içerik bilgisi kazandırırken diğer yandan problem çözme yetisi, iletişim becerisi, mantıksal ilişkileri ortaya çıkarma becerisi ve kendini değerlendirme yetisi gibi diğer önemli yeti ve becerilerin kazandırılmasını da hedeflemektedir.

İnsan doğası gereği içinde bulunduğu sorunları çözerek hayatta kalma mücadelesi vermektedir. Her sorunun çözümünü bir sonraki için bilgi olarak saklanır. Bunu

deneyimlerin yada bilgi birikiminin kullanılarak yeni bilgiler edinilmesi veya problemin çözülmesi olarak nitelendirebiliriz. Bu doğal davranışımızdan yola çıkarak John Dewey'nin (1938) 'yaratıcı ve yapıcı düşünce' modelini temel alarak Problem Tabanlı Öğrenim yöntemi oluşturuldu. İnsanın yaşadığı ortamı öğrenmesinde büyük yenilikler getiren bu öğrenim yönteminin önemli ana hatları Lebow tarafından ortaya kondu. Sonra Duffy ve Jonassen tarafından bu yöntem kullanılarak yaşanan ortam tanımlandı. Bu yöntemin detayları ve uygulamaları Brooks&Brooks ve Fosnot tarafından özgün bağlamlarla açıklandı. Çevremizi öğrenmemizdeki başarımız, bir olaydaki en mükemmel görünen ilkeyi yakalamamızda yatar.

Problem Tabanlı Öğrenim genel bir model olarak ilk tıp eğitiminde 1950ler'in ortalarında altmıştan fazla okulda uygulanarak geliştirildi. İlk iki yıl tıp eğitiminde geleneksel temel eğitim yerine Problem Tabanlı Öğretim yöntemi anatomi, farmakoloji, psikoloji gibi derslerde temel yaklaşım olarak kullanıldı. Daha sonra bu model diğer iş gruplarına göre adapte edilerek İşletme ve İktisat, Fen Bilimleri, Siyasal Bilimler, Eğitim, Mühendislik ve Mimarlık, Hukuk fakülteleri ve liselere yayıldı. Hangi iş grubu olursa olsun Problem Tabanlı Öğrenimde birçok strateji uygulandı. Ancak hepsinde ortak olarak paylaşımcı öğrenci gruplarının bir problem üzerinde ortak çalışma yapması temel alındı.

Problem Tabanlı Öğretimin genel karakteristik özelliklerini incelemek için Barrow'un modeline bakmak iyi olur. Bu modelde öğrenciler küçük gruplara ayrılır, tabii gruplardaki öğrenci sayısı sınıf mevcuduna göre değişiklikler gösterir, her grupta en az dört öğrenci olması idealdir. Gruplar kendi içlerinde görev dağılımı yaparlar. Daha sonra gruplara durumlar verilir. Problemin çözümünde yardımcı olacak anahtar bilgiler ve detaylar iletilip gözden geçirilir. Öğretmen yalnızca gruplara problem çözümünde yol gösterici ve yardımcı rolü üstlenir. Gruplar verilen durumu gözden geçirerek detayların özelliklerine bakarlar ve en uygun çözüme ulaşmaya çalışırlar.

Senaryo Tabanlı Öğrenme Yaklaşımı

Senaryo Temelli Öğrenme, gerçekleştirilmesi beklenen hedef ve davranışların bir senaryo çerçevesinde örülmesi suretiyle, öğrencinin kendisini oyuncu yerine koyarak karşılaştığı problemleri çözebilecek hedef ve davranışları gösterebilmesi temeline dayanan bir öğrenme modelidir.

Bir anlamda gerçek dünyanın sınıfa taşındığı Senaryo Temelli Öğrenmede, öğrencilere bir problem üzerinde düşünme, bilgilerini gerçeğe benzer durumlarda kullanma, bilgi eksikliklerini fark etme ve bunu gidermek için araştırma yapma fırsatı verilir. Senaryo üzerinde çalışan öğrenciler çözümlenme, sentezleme, değerlendirme ve karar verme vb. gibi birçok üst düzey düşünme sürecini harekete geçirirler. Senaryo Temelli Öğrenme, öğrencilere doğrusal olmayan etkinlikler sunar. Bir başka deyişle; öğrenciye farklı şartlarda gelişmesi olası değişik durumlar sunar. Öğretmen, öğrencinin başlangıç noktasından sonra hangi sapağa gireceğini ya da nereye döneceğini belirleyemez

Öykü Tabanlı Öğrenme Yaklaşımı

ÖTÖY, öğretmenlerin öğrencilerine hangi bilgi, beceri ve davranışları kazandıracığına bilinçli olarak karar vermesi için, sınıf deneyimlerini planlamada geçerli bir yapı sağlamıştır. Bu yaklaşım aynı zamanda, sınıf ve grup çalışmalarında, bireysel çalışmalarda elverişli olduğu kanıtlanan pratik uygulama stratejileri ortaya koymuştur. Bu yaklaşım yöntem dizilerinden oluşur, bu yüzden belirlenen konu işlendikçe ilerleme garantilenir. Ancak yine de ÖTÖY süreci devam ederken öğrenci cevapları ilerlemenin gerekli bir parçası olduğundan yaklaşım bu anlamda esnektir. Bu yaklaşımın anahtar özelliklerinden biri de, öğrencilerin var olan bilgi ve deneyimleri üzerine dayanan ve inşa edilen yoldur. Hem öğrencinin hayal gücünün geliştirilmesinde hem de sorun çözmede derse katılım önemli bir noktadır. ÖTÖY öğrencilere hiçbir zaman düşünmedikleri soruların cevaplarını vermek yerine sorunları yaratır ve öğrencilerin sorularını ön plana çıkarır. Öğretmen ve öğrenciler birlikte fikir üretirler. Bu yaklaşım özünde deneysel ve yapısalıdır. Araştırma ve kaynaklardan yararlanma becerileri sözlü olarak düşünüldüğünde bilgi kaynaklarını kullanarak video ve film şeritlerini izleme; kitaplar, poster ve fotoğraflar üzerinde çalışarak, öğrencileri farklı yollarla cevap ve bilgi aramaları için teşvik ederek geliştirilir. Konular genişledikçe öğrenciler fikir, anlayış ve cevaplarını sözlü ya da yazılı olarak kaydederler. Bu yolla, bireysel çalışma zenginliği ve güçlü bir sınıf görünümü yaratılır. Bütün bunlar, öykü süreci tamamlandığında gözden geçirme ve değerlendirme sürecine olanak sağlar.

ÖTÖY'nin temel amacı; kişileri, zamanı ve mekanı içine alan bir anlatım süreci yani bir öykü oluşturmaktır. Bu anlatım, iyi bir öğretim için önemli olan bilgi ve yeterlilikleri uygun bir bağlantıda ele almalıdır.

ÖTÖY öğrencilerle çalışmak için bir yol olduğundan bir yöntemdir. İzlenmesi gereken prensipler ve uygulanması gereken teknikler vardır. ÖTÖY aynı zamanda bir stratejidir, çünkü; programı bütünlemek için anlamlı bir yapı sağlamaktadır. Aynı zamanda bir felsefedir, çünkü; öğrenme sürecine ilişkin bir bakış açısıdır. Çocuklar hakkında düşünmek için bir yoldur.